

بررسی تأثیر بیش اعتمادی مدیران بر چسبندگی هزینه‌ها در شرکت های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران

دکتر وهاب رستمی^۱، دکتر مهدی شعبان زاده^۲، امید خضری داشبلاغ^۳

۱- استادیار گروه حسابداری، دانشگاه پیام نور، تهران، ایران mnikbakht@ut.ac.ir

۲- دانشجوی دکتری اقتصاد کشاورزی دانشگاه تهران، تهران، ایران shabanzadeh.mehdi@gmail.com

۳- دانشجوی کارشناسی ارشد حسابداری، مؤسسه آموزش عالی تاکستان، تاکستان، ایران (نویسنده اصلی مسئول مکاتبات)

omid1369.takab@gmail.com

چکیده

هدف پژوهش حاضر، بررسی تأثیر چسبندگی هزینه‌ها بر بیش اعتمادی مدیران شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران می باشد. به منظور سنجش چسبندگی هزینه‌ها مطابق با پژوهش آندرسون و همکاران (۲۰۰۳) و سجادی و همکاران (۱۳۹۳)، از نسبت هزینه های اداری و فروش استفاده شده است. و جهت سنجش بیش اعتمادی مدیران از طریق محاسبه اختلاف سود پیش بینی شده هر سهم با سود واقعی آن محاسبه می شود. این پژوهش از نظر ماهیت و روش، توصیفی و از نظر هدف، یک پژوهش بنیادی بوده و از آنجایی که در پژوهش حاضر وضعیت موجود متغیرها با استفاده از جمع آوری اطلاعات، از طریق اطلاعات گذشته مورد تحلیل و بررسی قرار گرفته است، در ردیف مطالعات توصیفی و از نوع پس رویدادی گنجانده می شود. در مسیر انجام این پژوهش، یک فرضیه تدوین و ۱۳۷ شرکت از طریق نمونه گیری به روش حذف سیستماتیک، برای دوره زمانی ۵ ساله ۱۳۸۹-۱۳۹۳ انتخاب شده و با مراجعه به صورت‌های مالی آنان و همچنین، گزارشات هیأت مدیره، اطلاعات لازم برای سنجش متغیرها، استخراج و آزمون های آماری بر روی آنها انجام گرفت. نتایج حاصل از آزمون فرضیه‌های پژوهش حاکی از این مطلب بود که چسبندگی هزینه‌ها بر بیش اعتمادی مدیران تأثیر مثبت و معنی‌داری دارد. نتایج حاصل از این پژوهش مطابق با پژوهش حیدری (۱۳۹۳) که به بررسی تأثیر عامل رفتاری اعتماد به نفس بیش از حد مدیریت بر چسبندگی هزینه‌های توزیع، فروش و اداری می‌باشد. نتایج حاکی از آن است که عامل رفتاری اعتماد به نفس بیش از حد مدیریت، موجب افزایش چسبندگی هزینه‌ها می‌شود.

واژه‌های کلیدی: چسبندگی هزینه، بیش اعتمادی مدیران

مقدمه

یکی از مفروضات اولیه حسابداری مدیریت بیانگر آن است که تغییرات هزینه‌ها رابطه‌ای متناسب با افزایش و کاهش سطح فعالیت دارد. آگاهی از چگونگی رفتار هزینه‌ها نسبت به تغییرات سطح فعالیت و یا سطح فروش از اطلاعات مهم برای تصمیم‌گیری مدیران در خصوص برنامه‌ریزی و بودجه‌بندی، قیمت‌گذاری محصولات، تعیین نقطه سر به سر و سایر موارد مدیریتی است. در مدل‌های سنتی رفتار هزینه‌ها در حسابداری مدیریت، هزینه‌های متغیر نسبت به تغییرات حجم فعالیت به طور متناسب افزایش یا کاهش می‌یابند. به این معنا که بزرگی تغییرات در هزینه‌ها تنها به بزرگی تغییرات در حجم فعالیت وابسته است و جهت تغییرات (افزایش یا کاهش) در حجم فعالیت تاثیری روی بزرگی تغییرات در هزینه‌ها ندارد. اما نتایج پژوهش‌های برخی از پژوهشگران در سال‌های اخیر بیانگر آن است که میزان افزایش در هزینه‌ها هنگام افزایش در سطح فعالیت، بیشتر از میزان کاهش در هزینه‌ها هنگام کاهش در حجم فعالیت است. چنین رفتار هزینه‌ها را چسبندگی هزینه‌ها گویند. شناخت رفتار هزینه‌ها در مدل‌های تصمیم‌گیری و رفتار مدیران، اهمیت زیادی دارد. به همین دلیل، حسابداران مدیریت همواره بر رفتار هزینه به‌عنوان عامل مهمی در یک سازمان تحت نظارت مدیریت تاکید داشته‌اند. علاوه بر این، افراد دورن و برون سازمانی که علاقه‌مند به شناخت رفتارهای مدیریتی در شرکت هستند، ناگزیر به شناخت رفتار هزینه‌های شرکت هستند. از سوی دیگر برخی مطالعات نشان دهنده تاثیر رفتار هزینه‌ها بر رفتار مدیران در سازمان می‌باشد که یکی از آنها تاثیر بر باورهای مدیریت می‌باشد.

پیشینه پژوهش

پیشینه نظری پژوهش

در سال‌های اخیر با ورود بحث روانشناسی به حوزه مالی و حسابداری یکی از عوامل شناخته شده مؤثر، اعتماد بیش از اندازه مدیران در این حوزه می‌باشد، اطمینان بیش از حد، یکی از مهم‌ترین یافته‌های علم روانشناسی در حوزه قضاوت و تصمیم‌گیری است. روان‌شناسان دریافته‌اند افراد توانایی‌هایشان را در انجام درست وظایف، بیش از اندازه برآورد می‌کنند و این تخمین بیش از اندازه با اهمیتی که شخص برای وظائف قائل است، رابطه مستقیم دارد. همچنین روان‌شناسان به این نتیجه رسیده‌اند که افراد در هنگام تصمیم‌گیری و قضاوت، به اطلاعات برجسته، وزن بیشتری می‌دهند. بررسی آثار بیش اعتمادی مدیران بر رویه‌های شرکت، شامل رویه‌های حسابداری، از آن رو اهمیت دارد که اطمینان بیش از حد می‌تواند به اتخاذ تصمیمات نادرست و سیاست‌های نامناسب سرمایه‌گذاری، تامین مالی یا حسابداری منجر شود و هزینه‌های سنگینی را بر شرکت تحمیل نماید. علت وجودی بیش اطمینانی آرامشی است که افراد از آن بدست می‌آورند. بیش اطمینانی با نسبت دادن موفقیت‌ها به خود، به مرور زمان افزایش می‌یابد. از سوی دیگر، افراد به دنبال اثبات خود به دیگران نیز هستند تا تحسین آنها را برانگیزند؛ بنابراین گاهی درباره موفقیت‌های قبلی خود برای دیگران اغراق می‌کنند که از نظر درونی بر آنها تاثیر می‌گذارد و موجب تشدید پدیده بیش اعتمادی می‌شود. به گفته دیگر، در بیان اغراق آمیز موفقیت‌ها، خود فرد بیش از دیگران تحت تاثیر سخنانش قرار می‌گیرد. مطالعات در این زمینه نشان داده است مشاغلی که به قضاوت نیاز دارند، بیش از مشاغل دیگر دچار بیش اطمینانی می‌شوند؛ ضمن آنکه هرچه تخصص افراد بیشتر باشد، در معرض بیش اطمینانی بیشتری قرار می‌گیرند.

از مهم‌ترین اهداف هر واحد تجاری افزایش سودآوری، رشد، حداقل کردن بهای تمام‌شده و قیمت‌گذاری محصولات می‌باشد که اهداف فوق در گرو تصمیم‌گیری و برنامه‌ریزی و کنترل مدیران و براساس اطلاعات به موقع و قابل اتکا می‌باشد. گرایش رفتار هزینه‌ها به چگونگی واکنش هزینه‌ها در برابر تغییر سطح فعالیت اشاره دارد. فرض اساسی در مدل سنتی رفتار هزینه این است که روابط بین هزینه و سطح فعالیت برای افزایش و کاهش، متقارن باشد. به عبارت دیگر، هزینه‌های متغیر، متناسب با تغییرات سطح فعالیت تغییر می‌کنند، در حالی که در مدل نوین رفتار هزینه، چسبندگی هزینه رخ می‌دهد. چسبندگی هزینه به معنی افزایش بیشتر در هزینه هنگام افزایش سطح فعالیت، نسبت به کاهش هزینه‌ها هنگام کاهش سطح فعالیت است.

¹Costs Stickiness

چسبندگی هزینه یکی از ویژگی‌های رفتار هزینه‌ها نسبت به تغییرات سطح فعالیت است. این ویژگی رفتار هزینه، با مدل نوین رفتار هزینه سازگار است. در واقع، چسبندگی هزینه‌ها به این علت رخ می‌دهد که اختلاف نامتقارنی در تعدیل منابع وجود دارد. به عبارت دیگر، عواملی که در تعدیل منابع دخیل هستند، از تعدیل کاهش منابع ممانعت به عمل می‌آورند یا موجب کاهش سرعت انجام تعدیلات کاهش در مقایسه با تعدیلات افزایش می‌شوند. چسبندگی هزینه‌ها زمانی رخ می‌دهد که به هنگام کاهش تقاضا، مدیران برای اجتناب از هزینه‌های تعدیل، تصمیم به حفظ منابع بلااستفاده می‌گیرند. بنابراین، از جمله دلایل عدم تمایل مدیریت برای کاهش هزینه‌ها به دنبال کاهش فعالیت را می‌توان عدم اطمینان مدیران در خصوص تداوم کاهش، سیاست‌های سازمانی یا ترس از لکه‌دار شدن عمومی شرکت، ملاحظات شخصی آنها و... بیان کرد. هرکدام از این عوامل در شرایط خاص باعث ایجاد چسبندگی هزینه‌ها خواهند شد.

آگاهی از رفتار هزینه برای حسابداران، پژوهشگران و تمام کسانی که با حوزه مدیریت در ارتباط هستند و تغییرات در هزینه‌ها را برحسب تغییرات درآمد ارزیابی می‌کنند دارای اهمیت است. مدیران باید دلیل خود را برای چسبندگی هزینه از طریق توجه به حساسیت تغییرات هزینه به نسبت کاهش حجم، ارزیابی کنند. ظرفیت واکنش شرکت را در برابر کاهش تقاضا برای کالاها و خدمات افزایش دهند.

در سال‌های اخیر با ورود بحث روانشناسی به حوزه مالی و حسابداری یکی از عوامل شناخته شده مؤثر، اعتماد بیش از اندازه مدیران در این حوزه می‌باشد که مدیریت با اعمال سلاقی و احساسات و اطلاعات و باورهای شخصی خویش اطلاعات حسابداری و همچنین چسبندگی در هزینه‌ها را تحت تأثیر قرار می‌دهد. در نظریه نوین چسبندگی هزینه‌ها، به جای بررسی رفتار متغیرهای اقتصادی، رفتار مدیران با عنوان تقارن هزینه مورد پژوهش و بررسی قرار گرفت. بر اساس پژوهش‌های انجام شده، دلایل چسبندگی هزینه‌ها را می‌توان به دو دسته اصلی انگیزه‌های شخصی در قالب عوامل نمایندگی مؤثر بر عدم تقارن هزینه‌ها و تصمیمات سنجیده مدیران در قالب عوامل اقتصادی مؤثر بر چسبندگی هزینه‌ها، تقسیم کرد. از آنجا که در مطالعات انجام شده توسط افراد دیگر به بحث تاثیر عوامل اقتصادی و مدیریتی بر چسبندگی هزینه‌ها پرداخته شده است و تاثیرات آن اندازه‌گیری شده است برآن شدیم تا بررسی نماییم که آیا چسبندگی هزینه‌ها در طول عملیات یک سازمان بر عقاید و نوع رفتار مدیران تاثیرگذار خواهد بود یا خیر.

پیشینه تجربی

پژوهش‌های داخلی:

عربصالحی و هاشمی (۱۳۹۴) در پژوهشی به بررسی تأثیر بیش اطمینانی مدیریت بر اجتناب مالیاتی پرداختند. نتایج پژوهش آنان نشان داد بیش اطمینانی مدیران سبب افزایش اجتناب مالیاتی در فرایند گزارشگری مالی می‌شود.

حیدری (۱۳۹۳) به بررسی تأثیر عامل رفتاری اعتماد به نفس بیش از حد مدیریت بر چسبندگی هزینه‌های توزیع، فروش و اداری طی دوره زمانی ۱۳۸۱ تا ۱۳۹۱ در شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران پرداخته است. نتایج بررسی‌ها حاکی از آن است که عامل رفتاری اعتماد به نفس بیش از حد مدیریت، موجب افزایش چسبندگی هزینه‌ها می‌شود.

مشایخ و بهزادپور (۱۳۹۳) به بررسی تاثیر بیش اطمینانی مدیران بر سیاست تقسیم سود پرداختند. نتایج این پژوهش نشان داد بین بیش اطمینانی مدیران و تقسیم سود شرکت، ارتباط منفی و معناداری وجود دارد؛ به گونه‌ای که مدیران بیش اطمینان تقسیم سود کمتری دارند. همچنین بررسی‌ها نشان داد با افزایش جریان‌های نقدی عملیاتی، مدیر بیش اطمینان جریان‌های نقدی عملیاتی آنی بیشتری را برآورد می‌کند و سود تقسیمی بیشتری را می‌پردازد.

فروغی و نخبه فلاح (۱۳۹۳) در پژوهشی تاثیر اطمینان بیش از حد مدیریتی را بر محافظه‌کاری شرطی و غیرشرطی بررسی کردند. یافته‌های آنها حاکی از آن است که اطمینان بیش از حد مدیریت موجب کاهش هردو نوع محافظه‌کاری می‌شود؛ به این مفهوم که مدیران بیش از حد مطمئن، دارایی‌ها را بیش از حد و بدهی‌ها را کمتر از حد تخمین می‌زنند و درآمدها را به سرعت و زیان‌ها را با تاخیر شناسایی می‌کنند.

پیرمرادی و علی‌نژاد (۱۳۹۲) به بررسی تأثیر بیش اعتمادی مدیریت بر کیفیت ارقام تعهدی در طی زمانی ۱۳۸۵ تا ۱۳۹۱ در شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران پرداخته‌اند. نتایج بررسی نشان می‌دهند که تأثیر معناداری بین معیارهای بیش اعتمادی مدیریت و کیفیت ارقام تعهدی وجود ندارد.

سپاسی و فتحی (۱۳۹۲) در تحقیق خود به آزمون تجربی چسبندگی هزینه‌های عملیاتی در شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران در سه سطح بهای تمام شده کالای فروش رفته، هزینه‌های اداری، عمومی و فروش و سایر هزینه‌های عملیاتی طی سال‌های ۱۳۸۴ تا ۱۳۹۱ پرداختند. نتایج بررسی‌ها بیانگر آن است که شدت افزایش در سه سطح هزینه به ازای افزایش یکسان ۱٪ در سطح فعالیت، بزرگتر از شدت کاهش هر سه سطح هزینه به ازای کاهش یکسان ۱٪ در سطح فعالیت است. بدین ترتیب سطح بهای تمام شده کالای فروش رفته، هزینه‌های اداری، عمومی و فروش و سایر هزینه‌های عملیاتی در شرکت‌های مورد بررسی دارای رفتار چسبندگی هزینه می‌باشد. همچنین نتایج، نشان‌دهنده چسبندگی در سطح هزینه‌های عملیاتی کل نیز می‌باشد.

کردستانی و مرتضوی (۱۳۹۱) در تحقیق خود وارونگی چسبندگی هزینه‌ها در دوره پس از کاهش فروش، طول دوره مطالعه، استمرار کاهش فروش، رشداقتصادی، میزان دارایی و تعداد کارکنان را به عنوان عوامل احتمالی موثر بر چسبندگی هزینه‌ها در نظر گرفته و تأثیر آنها را بر میزان چسبندگی بهای تمام شده کالای فروش رفته و هزینه‌های اداری، عمومی و فروش، طی دوره زمانی ۱۳۸۰ تا ۱۳۸۸ در بورس اوراق بهادار تهران آزمون نمودند. بر اساس نتایج تحقیق، چسبندگی هزینه‌های اداری، عمومی و فروش در دوره‌های بعد از کاهش فروش وارونه می‌شود و کاهش فروش در دو دوره‌ی متوالی موجب کاهش چسبندگی بهای تمام شده کالای فروش رفته و هزینه‌های اداری، عمومی و فروش در دوره‌ی دوم می‌شود. همچنین هرچه میزان دارایی‌های شرکت بیشتر باشد، چسبندگی بهای تمام شده کالای فروش رفته و هزینه‌های اداری، عمومی و فروش بیشتر می‌شود. اما سایر متغیرهای مورد بررسی در این تحقیق بر چسبندگی هزینه‌ها بی‌تأثیر بودند.

پژوهش‌های خارجی:

شوانگ ژو، یون هنگ^۲ (۲۰۱۶) به بررسی مدیریت سود، حاکمیت شرکتی و چسبندگی هزینه پرداخته‌اند، در این مقاله، اثرات که مدیریت سود بر چسبندگی هزینه را بررسی می‌کند. تعریف سود مثبت کوچک یا درآمد کوچک افزایش مدیریت سود، مشاهده می‌کنیم چسبندگی هزینه قابل توجهی در غیر درآمد مدیریت زیر نمونه، در مقایسه با درآمد مدیریت نمونه فرعی. هنگامی که ما هزینه‌ها را به R & D، تبلیغات و سایر هزینه‌های عمومی تقسیم می‌شوند، در می‌یابیم که هزینه‌های کنترل مدیران عمدتاً با کاهش هزینه‌های عمومی است. ما بیشتر اثر حاکمیت شرکتی بر چسبندگی هزینه را بررسی می‌کنیم. با استفاده از تحلیل عاملی، ما استخراج هشت عامل مهم و پیدا کردن که حاکمیت شرکتی شرکت‌های بزرگ چسبندگی هزینه را کاهش می‌دهد. در نهایت، ما اثر متقابل مدیریت سود و حاکمیت شرکتی در چسبندگی هزینه بررسی می‌کنیم. نتایج تجربی نشان می‌دهد که حاکمیت شرکتی مناسب شرکت‌های بزرگ بیشتر می‌تواند به کاهش هزینه چسبندگی، اگرچه اثرات آن به عنوان قوی است که از مدیریت سود است.

راجیوو همکاران^۳ (۲۰۱۵) به بررسی اثر مخدوش‌کنندگی چسبندگی هزینه در برآورد محافظه‌کاری پرداخته‌اند که آزمون اعتبار سنجی اعلام کرد که عدم تقارن برای تغییرات فروش سازگار با هزینه‌های چسبنده است و مجزا از محافظه‌کاری مشروط است.

فرناندو وهمکاران^۴ (۲۰۱۵) به بررسی اعتماد به نفس کاذب مدیریتی و مدیریت ریسک شرکت‌های بزرگ پرداخته‌اند که نتایج نشان می‌دهد که اعتماد به نفس کاذب مدیریتی است که برای نفوذ در تعدادی از تصمیم‌گیری شرکت‌های بزرگ یافت شده است، تصمیم‌گیری مدیریت بر ریسک شرکت‌های بزرگ‌تأثیر می‌گذارد.

²Shuang Xue, Yun Hong

³Rajiv et al

⁴Fernando et al

اسکات و همکاران^۵(۲۰۱۵) به بررسی رابطه بین اعتماد به نفس بیش از حد مدیران و هزینه‌های حسابداری پرداخته‌اند که نتایج نشان می‌دهد که ما شواهدی از ارتباط منفی بین اعتماد به نفس بیش از حد مدیران و هزینه‌های حسابداری برای شرکت‌های فاقد کمیته حسابداری قوی پیدا کردیم علاوه بر این، ما می‌بینیم که مدیران دارای اعتماد به نفس کمتر احتمال دارد که از یک حسابداری متخصص صنعت خود استفاده نمایند.

در حوزه علوم مالی و حسابداری، مطالعات زیادی درباره تأثیر اعتماد به نفس بیش از حد مدیریت بر تصمیم‌گیری مدیران شرکت‌ها و حسابداری وجود دارد (کلراچن و گورسن ناسیف، ۲۰۱۳) برای مثال محققان، در ادبیات نظری علوم مالی به شواهد تجربی از تأثیر اعتماد به نفس بیش از حد مدیریت بر سیاست‌ها و خط مشی‌های شرکت‌ها درباره مخارج سرمایه‌ای، ترکیب و ادغام، تقسیم سود سهام، تصمیم‌گیری‌های تأمین مالی، چرخش مدیریت و هزینه‌های تحقیق و توسعه دست یافته‌اند که از آن جمله می‌توان به پژوهشگرانی مانند المندیر و تیت (۲۰۰۳، ۲۰۰۸ و ۲۰۱۱)، کوردیرو (۲۰۰۹)، کمیل (۲۰۱۱) و هیرشفیلر (۲۰۱۲) اشاره کرد.

چن و همکاران (۲۰۱۳) به بررسی ویژگی‌های رفتاری مدیریت در قبال چسبندگی هزینه‌ها پرداختند. آنان با بررسی نمونه متشکل از ۱۴۵۶۸ سال-شرکت به بررسی هزینه‌های اداری، عمومی و فروش برای سال‌های ۱۹۹۲ تا ۲۰۱۱ پرداختند. نتایج پژوهش نشان دهنده تغییرات رفتاری مدیران در قبال چسبندگی هزینه است به نحوی که وقوع پدیده چسبندگی هزینه، اعتماد به نفس مدیران را افزایش می‌دهد.

هی، تروبا و شیمیزو (۲۰۱۰) به شدت چسبندگی هزینه‌ها در بین شرکت‌های ژاپنی در خلال سالهای ۱۹۷۵ تا ۲۰۰۰ پرداختند. آن‌ها دریافته‌اند که چسبندگی هزینه‌ها با تغییرات موقت در فروش تغییر نمی‌کند و این ویژگی را به ارزیابی و پیش‌بینی مدیریت از شرایط اقتصادی در آینده نسبت دادند. آن‌ها برای سنجش شرایط اقتصادی بر چسبندگی هزینه‌ها، داده‌های خود را به دو بخش سال‌های قبل و بعد از سال ۱۹۹۰ (سال سقوط بازار سهام) تقسیم کردند و دریافته‌اند که در شرایط رونق اقتصادی، چسبندگی هزینه‌ها، بسیار شدیدتر از شرایط رکود اقتصادی است.

پورپورتو و روبین (۲۰۱۰) در پژوهشی به بررسی چسبندگی هزینه‌ها در بین بانکهای آرژانتینی، برزیلی و کانادایی پرداختند. نتایج نشان داد که با افزایش یک درصدی در درآمد، هزینه‌های بانک‌ها به ترتیب در کشورهای آرژانتین، برزیل و کانادا ۰/۶ و ۰/۸۲ و ۰/۹۲ درصد افزایش می‌یابد، در حالی که با کاهش یک درصدی در درآمد بانک‌های مزبور، کاهش ۰/۳۸ و ۰/۴۸ و ۰/۵۵ در هزینه‌ها مشاهده کردند. آن‌ها دریافته‌اند بانک‌هایی که بیشترین افزایش را در هزینه‌ها در شرایط بهبود فروش دارد، در زمان کاهش فروش نیز بیشترین کاهش را خواهد داشت.

برای اولین بار اندرسون و همکاران (۲۰۰۳) این فرضیه که هزینه‌ها چسبندگی را آزمودند و وجود چسبندگی در رفتار هزینه‌ها را تأیید نمودند. آن‌ها با تعیین یک مدل با هزینه اداری، عمومی و فروش، به عنوان تابعی از درآمد فروش، دریافته‌اند که هزینه‌ها با متوسط ۰/۵۵ درصد در پاسخ به ۰/۱ افزایش درآمد خالص فروش افزایش می‌یابند، اما تنها با ۰/۳۵ درصد در برابر ۰/۱ کاهش درآمدها کاهش می‌یابند. به عبارتی با ۰/۱ افزایش فروش خالص هزینه‌ها ۰/۵۵ درصد افزایش می‌یابند اما با کاهش ۰/۱ درصدی فروش خالص، هزینه‌ها تنها ۰/۳۵ درصد کاهش می‌یابند. آن‌ها به دلیل فقدان داده‌های عمومی درباره هزینه‌ها و محرک‌های مرتبط، داده‌های هزینه اداری، عمومی و فروش و درآمد خالص فروش را برای تحلیل چسبندگی هزینه مورد استفاده قرار دادند و بیان نمودند که رفتار هزینه‌های اداری، عمومی و فروش را می‌توان برحسب درآمد خالص فروش تحلیل کرد چرا که حجم فروش، بسیاری از قسمت‌های این هزینه را تحریک می‌نماید.

فرضیه‌های پژوهش

به منظور حصول اهداف پژوهش حاضر، فرضیه‌ی زیر مطرح می‌شوند:

فرضیه اصلی: آیا چسبندگی هزینه‌ها بر بیش اعتمادی مدیران در شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران تاثیر معناداری دارد؟

مدل رگرسیونی زیر تخمین زده می‌شود:

$$MOC_{it} = \beta_0 + \beta_1 CS_{it} + \beta_2 AGE_{it} + \beta_3 LEV_{it} + \beta_4 SIZE_{it} + \varepsilon_{it}$$

که در رابطه فوق:

MOC (Management Over Confidence): بیش اعتمادی مدیران، متغیر وابسته

CS (Cost Sticky): چسبندگی هزینه‌ها، متغیر مستقل

متغیرهای کنترلی

AGE: عمر شرکت،

LEV: اهرم مالی،

SIZE: اندازه شرکت،

۱-۷- روش تحقیق

این پژوهش از نظر ماهیت و روش، توصیفی و از نظر هدف، یک پژوهش بنیادی بوده و از آنجایی که در پژوهش حاضر وضعیت موجود متغیرها با استفاده از جمع آوری اطلاعات، از طریق اطلاعات گذشته مورد تحلیل و بررسی قرار گرفته است، در ردیف مطالعات توصیفی و از نوع پس رویدادی گنجانده می‌شود. هدف از انجام این پژوهش، ارائه روشی مناسب برای سنجش تاثیر چسبندگی هزینه‌ها بر بیش اعتمادی مدیران شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران می‌باشد.

متغیرهای پژوهش

متغیر مستقل

چسبندگی هزینه‌ها

مطابق با پژوهش آندرسون و همکاران (۲۰۰۳) و سجادی و همکاران (۱۳۹۳)، برای تعیین چسبندگی هزینه‌ها، از نسبت هزینه‌های اداری و فروش استفاده شده است. آندرسون و همکاران (۲۰۰۳)، نسبت هزینه‌های اداری و فروش را تفاوت میان نسبت هزینه‌های اداری و فروش به درآمد فروش دوره جاری و دوره قبل در نظر گرفته و بصورت زیر تعریف نموده اند:

$$SG \& ARATIO = \frac{SG \& A_t}{SALES_t} - \frac{SG \& A_{t-1}}{SALES_{t-1}}$$

که در رابطه فوق:

SG & A: هزینه‌های اداری و فروش و SALES: فروش می‌باشد. حال برای تعیین چسبندگی هزینه‌ها، از فرمول زیر برای هر سال - شرکت استفاده شده است.

$$CS_{it} = SG \& ARATIO_{it} \times D_{it}^{SALES} \times D_{it}^{SG \& A}$$

که در رابطه فوق، محاسبات زیر صورت می‌گیرد.

$$D_{i,t}^{SALES} = \begin{cases} 1 & \text{if } \frac{SALES_t}{SALES_{t-1}} < 1 \\ 0 & \text{if } \frac{SALES_t}{SALES_{t-1}} \geq 1 \end{cases}, D_{i,t}^{SG\&A} = \begin{cases} 1 & \text{if } SG \& ARATIO_{i,t} > 0 \\ 0 & \text{if } SG \& ARATIO_{i,t} \leq 0 \end{cases}$$

در نهایت، احراز امتیاز یک، نشان دهنده وجود چسبندگی هزینه و امتیاز صفر، حاکی از عدم وجود چسبندگی هزینه می باشد. محاسبات فوق، برای هر سال - شرکت، صورت خواهد گرفت (آندرسون و همکاران، ۲۰۰۳؛ سجادی و همکاران، ۱۳۹۳).

متغیر وابسته پژوهش

بیش اعتمادی مدیران

متغیر مذکور، بصورت یک متغیر مصنوعی یا دامی در نظر گرفته شده است و این معیار از طریق محاسبه اختلاف سود پیش بینی شده هر سهم با سود واقعی آن محاسبه می شود. چنانچه سود پیش بینی شده از سود واقعی بیشتر باشد، امتیاز یک در نظر گرفته شده که در این صورت، مدیر، بیش اعتماد خوانده می شود و در غیر این صورت امتیاز صفر، مبنای محاسبات خواهد بود که در این صورت مدیر فاقد بیش اعتمادی محسوب می شود (لین و همکاران، ۲۰۰۵).

متغیرهای کنترلی پژوهش

اهرم مالی

درجه اهرم مالی، درصد تغییر سود هر سهم در ازای یک درصد تغییر در سود قبل از بهره و مالیات را نشان می دهد. استفاده از اهرم مالی بدان جهت می باشد که این اهرم به آثار سود هر سهم مربوط و ناشی از تصمیماتی است که برای تأمین مالی صورت گرفته است (چو و همکاران، ۲۰۱۳). در پژوهش حاضر، درجه اهرمی از رابطه زیر بدست می آید:

$$\text{درجه اهرمی} = \frac{\text{کل بدهی ها}}{\text{کل دارایی ها}}$$

اندازه شرکت

اندازه شرکت عبارت است از لگاریتم مجموع دارایی های شرکت در پایان سال (باغومیان و نقدی، ۱۳۹۳). به عبارت دیگر، خواهیم داشت:

$$SIZE = \ln (All Assets)$$

عمر شرکت

منظور از عمر یک شرکت، اختلاف زمانی دوره مورد بررسی با سال پذیرش شرکت در بورس می باشد (هارفورد و همکاران، ۲۰۱۲).

روش شناسی پژوهش

جامعه آماری در این پژوهش، شرکت های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران از ابتدای سال ۱۳۸۹ تا پایان سال ۱۳۹۳ به مدت پنج سال بوده است. برای دستیابی به نتایج قابل اتکا، شرکت هایی که پس از سال ۱۳۸۹ وارد بورس شده یا در طی دوره پژوهش از بورس خارج شده اند در جامعه آماری قرار نگرفتند. افزون بر این، برای حصول به نمونه آماری مطلوب از روش حذف سیستماتیک استفاده شده است. لذا، جامعه آماری با استفاده از شرایط و محدودیت های زیر تعدیل شده است:

- ۱- شرکت های نمونه در طی این دوره ی پنج ساله عضویت خود را در بورس اوراق بهادار حفظ کرده باشند.
- ۲- به لحاظ افزایش قابلیت مقایسه، شرکت های نمونه می بایست دارای سال مالی منتهی به پایان ۲۹ اسفند باشند.
- ۳- داده های متغیرهای پژوهش برای شرکت های مورد نظر قابل دسترس باشد.
- ۴- شرکت ها در طول دوره بررسی، تغییر سال مالی نداشته باشند.

۵- شرکت ها جزء بانک ها و سایر مؤسسات مالی، شرکت های سرمایه گذاری و واسطه گری و هلدینگ و لیزینگ نباشد، زیرا نحوه گزارشگری مالی و ماهیت درآمدها و هزینه ها در آنها متفاوت است.

پس از اعمال این محدودیتها، ۱۳۷ شرکت همهی شرایط حضور در جامعه آماری بنابراین، دادههای مورد نیاز این پژوهش از طریق بانکهای اطلاعاتی رایانه‌ای و مراجعه به کتابخانه سازمان بورس و اوراق بهادار و استفاده از نرم افزار ره‌آورد نوین و مراجعه به سایت متعلق به سازمان بورس و اوراق بهادار (مدیریت پژوهش، توسعه و مطالعات اسلامی)، گردآوری شد. همچنین صورت‌های مالی شرکت‌ها شامل ترازنامه، صورت جریان وجوه نقد و یادداشت‌های همراه صورت‌های مالی در پایان هر سال مالی (۲۹ اسفند ماه) به عنوان ابزار تحقیق مورد استفاده قرار گرفته است. در تحقیق حاضر برای بررسی و آزمون فرضیات از نرم افزار SPSS و EViews آزمایش شدند.

نگاره ۴-۱: آمار توصیفی متغیرها

عمر شرکت	اهرم مالی	اندازه شرکت	چسبندگی هزینه‌ها	بیش اعتمادی مدیران	
۱۷,۵۱۸۲۵	۰,۶۲۵۷۲۳	۱۳,۳۶۵۱۱	۰,۳۳۴۳۰۷	۰,۴۹۷۸۱۰	میانگین
۱۶,۰۰۰۰۰	۰,۶۶۱۲۳۱	۱۳,۲۰۰۷۸	۰,۰۰۰۰۰۰	۰,۰۰۰۰۰۰	میانه
۴۷,۰۰۰۰۰	۰,۹۸۸۹۹۶	۲۰,۳۶۸۶۳	۱,۰۰۰۰۰۰	۱,۰۰۰۰۰۰	بیشینه
۶,۰۰۰۰۰۰	۰,۰۲۴۹۷۰	۷,۷۵۴۴۸۲	۰,۰۰۰۰۰۰	۰,۰۰۰۰۰۰	کمینه
۸,۵۳۵۵۰۷	۰,۲۲۴۱۱۵	۲,۰۰۴۳۸۳	۰,۴۷۱۸۱۶	۰,۵۰۰۰۶۸	انحراف معیار
۱,۴۰۸۱۱۶	-۰,۷۱۰۵۳۶	۰,۵۳۹۹۳۳	۰,۷۰۲۴۶۷	۰,۰۰۸۷۵۹	کشیدگی
۴,۵۱۴۲۵۶	۲,۷۱۰۷۳۰	۳,۹۰۳۵۰۴	۱,۴۹۳۴۵۹	۱,۰۰۰۰۷۷	چولگی
۶۸۵	۶۸۵	۶۸۵	۶۸۵	۶۸۵	تعداد مشاهدات

همانگونه که در جدول (۴-۱) مشاهده می‌گردد جامعه آماری پژوهش شامل ۶۸۵ سال - شرکت می‌باشد و همانگونه که مشخص است میانگین بیش اعتمادی مدیران در بین شرکت‌های بزرگ برای ۰,۴۹۷۸۱۰ می‌باشد و اعداد حداکثر و حداقل مربوطه، به ترتیب یک و صفر می‌باشد. عدد انحراف معیار نیز برابر با ۰,۵۰۰۰۶۸ می‌باشد که بیانگر انحراف چندانی در بین شرکت‌های پذیرفته شده بزرگ نمی‌باشد.

آزمون نرمال بودن جملات خطای مدل فرضیه پژوهش

به منظور بررسی نرمال بودن جملات خطای مدل فرضیه پژوهش از آزمون جارک - برا در محیط نرم افزاری Eviews استفاده شده است و نتایج در نگاره ۴-۲ نشان داده شده است. توزیع آماری آزمون مذکور به صورت زیر است:

جملات خطای مدل فرضیه پژوهش دارای توزیع نرمال است: H_0

جملات خطای مدل فرضیه پژوهش دارای توزیع نرمال نیست: H_1

نگاره ۴-۲: نتایج آزمون نرمال بودن جملات خطای مدل فرضیه پژوهش

متغیر	نماد	آماره جارک - برا	احتمال آماره جارک - برا
جملات خطای مدل فرضیه پژوهش	Resid	۷۳,۴۸۵۴۱	۰,۵۴۵۰۰۰

به لحاظ آنکه احتمال آماره جارک - برا برای جملات خطای مدل فرضیه پژوهش، بیشتر از سطح خطای ۰/۰۵ است، نرمال بودن توزیع آماری، تأیید می‌گردد.

بررسی پایایی متغیرها

پایایی به این معناست که میانگین و واریانس متغیرها در طول زمان، و کوواریانس آنها، در بین سال‌های مختلف، ثابت باشد. به منظور بررسی پایایی متغیرهای این پژوهش، از آزمون ایم، پسران و شین استفاده شده است و نتایج در نگاره ۳-۴ نشان داده شده است. توزیع آماری آزمون مذکور بصورت زیر است:

داده ها پایا نیستند: H_0

داده ها پایا هستند: H_1

نگاره ۳-۴: نتایج بررسی پایایی متغیرها

متغیر	نماد	آماره آزمون ایم، پسران و شین	احتمال آماره ایم، پسران و شین
چسبندگی هزینه	CS	-۱۰,۷۴۵۲	۰/۰۰۰۰
بیش اعتمادی مدیران	MOC	-۲۱,۷۲۵۱	۰/۰۰۰۰
عمر شرکت	AGE	-۱۱,۴۶۰۵	۰/۰۰۰۲
اهرم مالی	LEV	-۱۴,۲۹۶۷	۰/۰۰۰۰
اندازه شرکت	SIZE	-۹,۱۴۸۷۹	۰/۰۰۰۰

با توجه به آنکه احتمال آماره ایم، پسران و شین برای همه متغیرها، کمتر از سطح خطای ۰/۵ می‌باشد، پایایی متغیرها در دوره بررسی تایید می‌گردد.

آزمون هم خطی

نتایج بررسی همخطی میان متغیرهای مستقل و کنترلی پژوهش در نگاره ۴-۴ نشان داده شده است. بدین منظور از معیارهای تِلرانس و عامل تورم واریانس استفاده شده است. چنانچه تِلرانس کوچکتر از ۰/۲ یا مقدار عامل تورم واریانس در بازه یک تا پنج قرار نگیرد، در آن صورت می‌توان نتیجه گرفت همخطی محتمل است.

نگاره ۴-۴: نتایج آزمون هم خطی

متغیر	نماد	آماره های همخطی	
		تلرانس	عامل تورم واریانس
چسبندگی هزینه	CS	۰,۴۸۱	۲,۰۷۹
عمر شرکت	AGE	۰,۴۵۰	۲,۵۵۰
اهرم مالی	LEV	۰,۳۳۰	۱,۶۷۰
اندازه شرکت	SIZE	۰,۶۶۶	۲,۳۳۳

به لحاظ آن که برای همه متغیرهای مستقل و کنترلی، مقدار تِلرانس بیشتر از ۰/۲ و مقدار عامل تورم واریانس، کمتر از ۵ می‌باشد، فرض وجود هم خطی میان متغیرها رد می‌گردد.

آزمون واریانس ناهمسانی

در تحلیل رگرسیون‌های خطی چند متغیره، هنگامی این مشکل به وجود می‌آید که فرض کلاسیک همسانی واریانس جملات خطا، با واقعیت منطبق نباشد. وجود رابطه میان واریانس جملات خطا و یکی از متغیرهای مستقل، تنها یکی از عواملی است که فرض همسانی واریانس جملات خطا را نقض می‌نماید. به منظور بررسی واریانس ناهمسانی از آزمون وایت استفاده شده است و نتایج در نگاره ۴-۵ نشان داده شده است. توزیع آماری آزمون مذکور به صورت زیر است:

همسانی واریانس: H_0

ناهمسانی واریانس: H_1

نگاره ۴-۵: نتایج آزمون واریانس ناهمسانی

آزمون	آماره آزمون	درجه آزادی	احتمال آماره آزمون
وایت	۲,۲۶۹۵۲۲	(۳,۱۵۷)	۰,۰۷۴۱

به لحاظ آنکه احتمال آماره آزمون وایت، بیشتر از سطح خطای ۰/۰۵ می‌باشد، حاکی از همسانی واریانس‌ها بوده و مشاهده شد که مشکل واریانس ناهمسانی وجود ندارد.

آزمون تشخیص مدل (اف لیمر) و آزمون هاسمن

به منظور انتخاب یکی از روش‌های داده‌های تابلویی یا تلفیقی از آزمون F لیمر استفاده می‌شود. این آزمون، مقایسه بین مجموع مربعات جملات خطا در روش داده‌های تابلویی و تلفیقی می‌باشد. فرض‌های مربوط به این آزمون به صورت زیر تبیین می‌گردند:

H_0 : پذیرش داده‌های تلفیقی

H_1 : پذیرش داده‌های تابلویی

چنانچه احتمال آماره اف لیمر، کمتر از ۰/۰۵ باشد، استفاده از داده‌های تابلویی تأیید می‌گردد. در غیر این صورت می‌بایست از روش داده‌های تلفیقی استفاده شود. نتایج آزمون F لیمر برای فرضیه‌های پژوهش در نگاره ۴-۶ نشان شده است.

نگاره ۴-۶: نتایج آزمون F لیمر

آزمون	آماره آزمون	درجه آزادی	احتمال آماره آزمون
F لیمر	۳۸,۴۵۵۲۰۳	(۱۳۶,۵۴۴)	۰,۰۰۰۰

به لحاظ آنکه احتمال آماره آزمون اف لیمر، کمتر از سطح خطای ۰/۰۵ بوده و استفاده از داده‌های تابلویی را تأیید نموده است، می‌بایست از آزمون هاسمن جهت تعیین روش تخمین (روش اثرات ثابت یا روش اثرات تصادفی) استفاده گردد. فرضیه‌های مربوط به این آزمون به صورت زیر تبیین می‌گردند:

H_0 : استفاده از روش اثرات تصادفی

H_1 : استفاده از روش اثرات ثابت

چنانچه احتمال آماره هاسمن، کمتر از ۰/۰۵ سطح خطای باشد، استفاده از اثرات ثابت تأیید می‌گردد. در غیر این صورت می‌بایست از روش اثرات تصادفی استفاده شود. به لحاظ آنکه احتمال آماره آزمون F لیمر، استفاده از داده‌های تابلویی را تأیید نموده است، به منظور استفاده از روش اثرات مناسب در برابر روش اثرات تصادفی آزمون هاسمن استفاده می‌شود و نتایج در نگاره ۴-۸ نشان داده شده است. توزیع آماری آزمون مذکور به صورت زیر است:

استفاده از روش اثرات تصادفی: H_0

استفاده از روش اثرات ثابت: H_1

نگاره ۴-۸: نتایج آزمون هاسمن

آزمون	آماره آزمون	درجه آزادی	احتمال آماره آزمون
هاسمن	۴۱,۷۴۷۶۱۸	۴	۰,۰۰۰۰

به لحاظ آنکه احتمال آماره آزمون هاسمن، کمتر از سطح خطای ۰/۰۵ است، استفاده از روش اثرات ثابت تأیید می‌گردد.

آزمون فرضیه پژوهش

"چسبندگی هزینه‌های شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران، بر بیش اعتمادی مدیران آنان، تأثیر مثبت و معناداری دارد."

این فرضیه هنگامی تأیید خواهد شد که متغیر مستقل، اولاً دارای علامت رگرسیونی مثبت بوده و ثانیاً احتمال آماره t مربوط به آن، کمتر از سطح خطای ۵٪ باشد.

مدل رگرسیونی مربوط به فرضیه با استفاده از روش پنل لجیت در نگاره ۴-۹ نشان داده شده است.

نگاره ۴-۹: نتایج آزمون فرضیه پژوهش با استفاده از روش پنل لجیت

متغیر	نماد	ضرایب رگرسیونی	آماره Z	احتمال آماره Z
مقدار ثابت	C	β_0	-۲,۲۳۱۲۱۴	۰,۰۰۰۰
چسبندگی هزینه‌ها	CS	β_1	۲,۲۷۴۶۷۵	۰,۰۲۲۹
اندازه شرکت	SIZE	β_2	۱,۶۳۳۱۴۹	۰,۱۰۲۴
اهرم مالی	LEV	β_3	-۱,۰۹۴۳۰۷	۰,۲۷۳۸
عمر شرکت	AGE	β_4	۲,۸۳۳۸۱۳	۰,۰۰۰۰
ضریب تعیین مک فادن		آماره LR	احتمال آماره LR	
۰,۲۵۳۲۱۱		۸,۸۶۲۰۳۶	۰,۰۰۰۰۰۰	

بر اساس مندرجات نگاره شماره ۴-۹ در می‌یابیم که چسبندگی هزینه‌های شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران بر بیش اعتمادی مدیران آنان، تاثیر مثبت و معناداری دارد؛ زیرا علامت ضرایب رگرسیونی آن (۰,۲۳۳۶۲۴) مثبت و احتمال آماره Z مربوط به آن (۰/۰۲۲۹) کمتر از سطح خطای ۰/۰۵ است. لذا فرضیه پژوهش تأیید می‌گردد. متغیرهای کنترلی اندازه و عمر شرکت بر تأثیر چسبندگی هزینه‌ها بر بیش اعتمادی مدیران آنان، تاثیر مثبت و معناداری داشته‌اند؛ زیرا علامت ضریب رگرسیونی آن‌ها، مثبت و احتمال آماره Z مربوط به آنها، کمتر از سطح خطای ۰/۰۵ است. بر اساس مقدار ضریب تعیین مک فادن، حدود ۰/۲۵ تغییرات بیش اعتمادی مدیران ضمن توجه به تأثیر متغیرهای کنترلی، توسط تغییرات چسبندگی هزینه‌ها توضیح داده می‌شود. در نهایت، به منظور بررسی معنادار بودن کل مدل از آزمون LR استفاده شد و چون مقدار احتمال آماره آزمون مذکور (۰/۰۰۰۰)، کمتر از سطح خطای ۰/۰۵ می‌باشد، معنادار بودن کلی مدل رگرسیونی برآزش شده، تأیید گردید.

بحث و نتیجه گیری حاصل از فرضیه پژوهش

فرضیه پژوهش حاضر، بدنبال برای پاسخی برای این سؤال بود که آیا چسبندگی هزینه‌های شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران بر بیش اعتمادی مدیران آنان تأثیر معناداری دارد یا خیر؟ به منظور آزمون فرضیه مذکور، با توجه به نتایج آزمون‌های اف لیمر و هاسمن، از مدل رگرسیونی اثرات ثابت، با استفاده از داده‌های تابلویی استفاده شد که نتایج آن به اختصار بشرح زیر تبیین می‌گردد:

نتایج حاصل از آزمون فرضیه پژوهش، بیانگر وجود تأثیر مثبت و معنادار چسبندگی هزینه‌های شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران بر بیش اعتمادی مدیران آنان می‌باشد. به عبارت دیگر، با افزایش چسبندگی هزینه‌های شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران، بیش اعتمادی مدیران آنان، بصورت معناداری افزایش می‌یابد. این تأثیر، با توجه به ضریب تعیین تعدیل شده (۰/۳۰) نسبتاً قوی، و با توجه به احتمال آماره تی (۰/۰۰۰۰)، معنادار می‌باشد.

با توجه به معنادار بودن تأثیر مثبت چسبندگی هزینه‌های شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران بر بیش اعتمادی مدیران آنان، فرضیه پژوهش تأیید گردید.

پیشنهادات بر مبنای نتایج حاصل از فرضیه پژوهش

بر اساس نتایج حاصل از آزمون فرضیه پژوهش:

- به سرمایه گذاران و فعالان بازار بورس پیشنهاد می‌گردد که شرکت‌ها را بر اساس فاکتورهای موجود جهت سنجش چسبندگی هزینه‌ها رتبه‌بندی نموده و در واحدهای تجاری، اقدام به فعالیت‌های سرمایه‌گذاری نمایند که دارای سطح چسبندگی هزینه پایینی باشند.
- به تحلیلگران مالی پیشنهاد می‌گردد که جهت بررسی بیش‌اعتمادی مدیریت، بصورت ساده، به میزان چسبندگی هزینه‌های واحدهای تجاری، بعنوان یک فاکتور مؤثر، توجه کافی داشته باشند.

پیشنهادات موضوعی برای پژوهش‌های آتی

- ۱- پیشنهاد می‌گردد تأثیر مدیریت سود، حاکمیت شرکتی بر چسبندگی هزینه‌ها، مورد بررسی قرار گیرد.
- ۲- پیشنهاد می‌گردد تأثیر معاملات با اشخاص وابسته بر بیش‌اعتمادی مدیران، مورد بررسی قرار گیرد.
- ۳- پیشنهاد می‌گردد تأثیر معاملات با اشخاص وابسته بر چسبندگی هزینه‌ها، مورد بررسی قرار گیرد.

منابع و ماخذ:

منابع فارسی:

- آذر، عادل و مؤمنی، منصور. (۱۳۸۷). آمار و کاربرد آن در مدیریت. جلد اول، تهران، انتشارات سازمان مطالعه و تدوین کتب علوم انسانی (سمت).
- باغومیان، رافیک و نقدی، سجاد. (۱۳۹۳). تأثیر سازوکار حاکمیت شرکتی بر میزان افشای اختیاری در گزارش‌گری سالانه شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران. دانش حسابداری، سال پنجم، شماره ۱۶. صص: ۱۳۶-۱۱۹.
- پیرمرادی، ف. و علی نژاد، م. (۱۳۹۲). بررسی تأثیر بیش‌اعتمادی مدیران بر کیفیت اقلام تعهدی در شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران. دومین کنفرانس ملی حسابداری، مدیریت مالی و سرمایه‌گذاری- استان گلستان، گرگان- یکم اسفند ۱۳۹۲
- تلنگی، احمد. (۱۳۸۳). تقابل نظریه نوین مالی و مالی رفتاری. تحقیقات مالی، شماره ۱۷. صص: ۲۵-۳.
- حافظ نیا، محمدرضا. (۱۳۹۱). مقدمه ای بر روش پژوهش در علوم انسانی. چاپ هجدهم، تهران، انتشارات سازمان مطالعه و تدوین کتب علوم انسانی دانشگاهها (سمت).
- حبیبی، آرش. (۱۳۹۱). آموزش کاربرد SPSS. ویرایش دوم، نشر الکترونیک پایگاه پارس‌مدیر.
- حیدری، مهدی. (۱۳۹۳). بررسی تأثیر عامل رفتاری اعتماد به نفس بیش از حد مدیریت بر چسبندگی هزینه‌ها: نقش تعدیلی عوامل اقتصادی و عوامل مبتنی بر نظریه نمایندگی در آن. بررسی‌های حسابداری و حسابرسی. ۲۱ (۲) صص: ۱۷۲-۱۵۱
- حیرانی، ف. و اختیاری، ع. رابطه چسبندگی هزینه‌ها با تصمیمات مستقیم مدیران. دانشگاه آزاد اسلامی واحد یزد. ۱۳۹۳
- خاکی غ. (۱۳۸۹). روش تحقیق با رویکرد پایان نامه نویسی تهران: انتشارات بازتاب، ۲۵۰ صفحه
- خدادادی، و. و حاجی‌زاده، س. و قربانی، ر. (۱۳۹۱). تأثیر رفتار چسبندگی هزینه‌ها بر قابلیت پیش‌بینی سود شرکت‌ها. فصلنامه علمی پژوهشی حسابداری مالی. ۴ (۱۴) صص: ۱۰۵-۸۸
- ذوالنور، سیدحسین. (۱۳۷۴). مقدمه ای بر روشهای اقتصاد سنجی. چاپ اول، شیراز، انتشارات دانشگاه شیراز.
- رضایی، فرزین، صابر، زهرا رابطه بین فرا اعتمادی و هزینه نمایندگی با بیش و کم سرمایه‌گذاری در شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران. پایان نامه کارشناسی ارشد. دانشگاه آزاد اسلامی، واحد قزوین.
- رضایی، فرزین، محسنی، مینا نقش فرا اعتمادی مدیریت در نگهداری وجوه نقد در شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران. پایان نامه کارشناسی ارشد. دانشگاه آزاد اسلامی، واحد قزوین.

ساعی، محمد جواد، اسماعیلی، علی و باقری، اکبر. (۱۳۸۹). بررسی تجربی محتوای اطلاعاتی ارزش دفتری سهام و سود خالص در شرکت‌های روبه افول و قوی. مجله دانش و توسعه (علمی - پژوهشی) سال هفدهم، شماره ۳۰.

سپاسی، س. و فتحی، ز. شبیه، س. (۱۳۹۲). آزمون تجربی چسبندگی هزینه‌ها: شواهدی از بورس اوراق بهادار تهران

سجادی، سید حسین، حاجی زاده، سعید و نیک کار، جواد. (۱۳۹۳). تأثیر چسبندگی هزینه بر تقارن زمانی سود با تأکید بر ارتباط میان چسبندگی هزینه و محافظه کاری شرطی. دانش حسابداری، سال پنجم، شماره ۱۶.

سرمد، زهره، بازرگان، عباس و حجازی، الهه. (۱۳۷۶). روش‌های تحقیق در علوم رفتاری. تهران، موسسه نشر آگه.

سید عباس زاده. محمد. (۱۳۸۰). روش‌های اقتصاد سنجی. تألیف جانسون و همکاران. چاپ چهارم، انتشارات نگاه دانش.

عباسی نژاد، حسین. (۱۳۸۰). اقتصاد سنجی (مبانی و روش‌ها). تهران، چاپ اول، انتشارات دانشگاه تهران.

عزیززاده، مهدی. (۱۳۹۳). تأثیرساز و کارهای نظام راهبری شرکتی بر رابطه بین اعتماد بیش از حد مدیریتی و واکنش سرمایه گذاران. پایان نامه کارشناسی ارشد رشته مدیریت مالی، موسسه آموزش عالی کار، واحد خرمدره.

عزیززاده، طاهره (۱۳۸۸). بررسی نقش معیارهای سنجش عملکرد در ایجاد ارزش برای شرکت. مجله حسابداری، شماره ۲۰۸. صص: ۴۵، ۴۴.

قائمی، م. و نعمت‌الهی، م. (۱۳۸۵). بررسی رفتار هزینه‌های توزیع و فروش و عمومی و اداری و بهای تمام شده کالای فروش رفته در شرکت‌های تولیدی پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران. فصلنامه مطالعات حسابداری. ش ۱۶

کردستانی، غ. و مرتضوی، م. (۱۳۹۱). شناسایی عوامل تعیین کننده چسبندگی هزینه‌های شرکت‌ها. مجله پژوهش‌های حسابداری مالی. سال چهارم، شماره سوم، شماره پیاپی (۱۳)

معزز قره باغ، امیر. (۱۳۹۱). بررسی رابطه بین کیفیت سود و هزینه سرمایه شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران با تأکید بر عدم تقارن اطلاعاتی. پایان نامه کارشناسی ارشد حسابداری. دانشگاه آزاد اسلامی، واحد تبریز.

میرخوند چگینی، زینب. (۱۳۹۲). بررسی تأثیر رقابت در بازار محصول بر کیفیت سود در شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران. پایان نامه کارشناسی ارشد. دانشگاه آزاد اسلامی، واحد تاکستان.

نمازی، م. و دوانی‌پور، ا. (۱۳۸۹). بررسی تجربی رفتار چسبندگی هزینه‌ها در بورس اوراق بهادار تهران. بررسی‌های حسابداری و حسابرسی. ۱۷ (۶۲) ص ۸۵-۱۰۲

هاشمی، ابوالقاسم و روزبهان، محمود. (۱۳۹۲). اقتصاد مدیریت. تهران، انتشارات تابان، چاپ هفتم.

منابع لاتین:

- Anderson, M.C., Banker, R.D., Huang, R. & Janakiraman, S.N. (2007). Cost Behavior and Fundamental Analysis of SG & A Costs. *Journal of Accounting, Auditing & Finance*, 22 (1):1-28.
- Anwer S Ahmed, Scotte Duellman, (2012), "Managerial Overconfidence And Accounting Conservatism", *Mays Business School*, number77
- Balakrishnan R, M. J Petersen, N. S. Soderstrom.(2004). Does Capacity Utilization Affect the "Stickiness" of Cost? ", *Journal of Accounting, Auditing and Finance*; 19(3): 283- 299.
- Clara Xiaoling Chen, Timo Gores, And Julia Nasev, (2013), "Managerial Overconfidence And Cost Stikiness"
- He, D., Teruya, J., & Shimizu, T. (2010). Sticky Selling, General, and Administrative Cost Behaviour and Its Changes in JAPAN. *Global Journal of Business Research*, 4(4).
- Por porato, M., & Werbin. (2010). Active Cost Management in banks: Evidence of sticky costs in Argentina. Brazil and Canada. available at: <http://ssrn.com/abstract=1659228>.
- Rajiv D. Banker, Sudipta Basu, Dmitri Byzalov, Janice Y.S, Chen, "The confounding effect of cost stickiness on conservatism estimates" , *Journal of Accounting and Economics*, In Press, Corrected Proof, Available online 13 July 2015

- Scott Duellman, Helen Hurwitz, Yan Sun, “Managerial overconfidence and audit fees, *Journal of Contemporary Accounting & Economics*, Volume 11, Issue 2, August 2015, Pages 148-165
- Shuang Xue, & Yun Hong, “Earnings management, corporate governance and expense stickiness”, *China Journal of Accounting Research*, Volume 9, Issue 1, March 2016, Pages 41-58
- Tim R. Adam, Chitru S. Fernando, Evgenia Golubeva, “Managerial overconfidence and corporate risk management”, *Journal of Banking & Finance*, Volume 60, November 2015, Pages 195-208
- Weiss ,D. (2010).”Cost Behavior and Analysts’ Earnings Forecasts”. *The Accounting Review*. Vol. 85, No. 4. Pages 1441- 1471.